

Domarkompendium

Skotsk Terrier

Framtaget till Svenska Terrierklubbens
domarkonferens 2024

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INTRODUKTION	3
RASHISTORIK	4
STANDARD	6
URSPRUNGLAND	6
HELHETSINTRYCK	6
UPPFÖRANDE OCH KARAKTÄR	6
HUVUD	8
ÖGON, ÖRON	10
HALS	10
KROPP	12
EXTREMITETER	14
BAKSTÄLL	16
RÖRELSER	16
PÄLS	18
FÄRG	18
STORLEK OCH VIKT	20
FEL	20
DISKVALIFICERANDE FEL	20
VIKTIGT ATT KOMMA IHÅG	20

Detta kompendium har sammanställts av Cindy Pettersson på uppdrag av Skottefederationen, till Svenska Terrierklubbens domarkonferens 2024.

Materialet får användas av SKK och Svenska Terrierklubben. Alla fotografers medgivande finns gällande publicering. Svenska Terrierklubben och SKK har rätt att använda materialet i kompendiet till olika ändamål, inklusive publicering på hemsidor inom SKK, Svenska Terrierklubben och Skottefederationen.

Tack till alla fantastiska fotografer och illustratörer: Christa Ahlbom, Wilhelm Dufwa, Louise Danckwardt-Lillieström, Måns Engelbretsson, Åsa Lindholm, Cindy Pettersson, Per Undén, Helen Wahlgren, Anita Östby

Layout: Louise Danckwardt-Lillieström
Teknisk support: Per Lundström

Dan Ericsson

INTRODUKTION

Kommentarerna i detta kompendium är baserat på Dan Ericssons text till raskompendiet för skotsk terrier sammanställt 2008. De kommentarer som gjordes då är lika relevanta för vår ras än i dag. Alla de essentiellt viktiga kommentarerna finns kvar, eftersom de tolkar standardskrivningen på ett utmärkt sätt för bästa förståelse av vår ras. Texten ger er de verktyg ni behöver inför bedömningen av skotsk terrier.

Skotsk terrier är en ras som varit mycket stabil i typ och konstruktion i 140 år, det ska vi ha i åtanke när vi dömer. Pälskvalitet och presentation har varierat under de olika seklerna, **men** under kostymen har konstruktionen varit mycket enhetlig och jämn under tidens gång. Skotsk terrier har aldrig varit en normalhund och ska aldrig bli en normalhund, för då tappar vi typ, proportioner och de rörelserna rasen måste ha för att vara en skotte. Er förståelse av standarden påverkar era beslut i ringarna, era beslut i ringarna påverkar hur uppfödarna avlar, samt påverkar hur rasen utvecklas och bevaras i framtiden.

Cindy Pettersson

RASHISTORIK

I skrifter från 55 fKr skriver romaren Plinius d.ä. "They found much to their surprise, small dogs that would follow their Quarry to the ground" och de kallade dem "Terrarii".

Små jakthundar som använts som skadedjursbekämpare och som grytsprängare har nog alltid funnits sedan hunden domesticerades. Avelsdjuren selekterades endast för deras arbetsduglighet, jaktvilja och samarbetsvilja, för i ett pack finns inte utrymme för aggressivitet. En aggressiv hund är oduglig i jaktsammanhang.

Skottlands geografi innebar att gårdar och hemman blev isolerade från varandra och beroende på vilken typ av skadedjur de behövde jaga desto distinktare blev hunden i typ för de olika distrikten. Deras byte var allt från lodjur ner till minsta råtta och mus, detta kräver en mycket rörlig hund.

Hundarna behövde vara små, ha bra kraft och styrka, rörlighet, arbetsvilja och en hård sträv päls för att klara Skottlands karga, kalla och fuktiga klimat och säregna terräng.

Vi kan härleda vår ras vagger till "The Moore of Rannoch" i Blackmount Distriktet i Perthshire. Hit reste Captain Mackie år 1880. Han besökte gårdar, viltvårdare och kennlar som funnits i generationer, andra i mannaminne. De höll hundar av olika typ, storlek och färg beroende på vilken jakt som de behövdes för. De hundar han valde att köpa och importera till England var alla kompakta, med långa kraftiga käkar, de hade små buskiga ögonbryn, de var sandfärgade eller brindle. De hundarna utgör grunden för vår ras.

År 1875 fick rasen en klass på utställning under namnet Scottish Terrier of All Kinds. De första åren var klassvinnarna antingen skye eller yorkshireterrier. Inte förrän 1887 i London, på Alexandra Place deltog det 13 hundar av skottetyp för domaren J.B. Morrison. Han var också den första att nedteckna en rasbeskrivning som år 1882 togs som rasens första standard. 1882 grundades "The Sottish Terrier Club of England". I Skottland grundades rasklubben fem år senare.

Skotten blev snabbt en modehund i England, både som sällskapshund och i utställningssammanhang. Rasen har haft stora inflytelserika kennlar, som har gjort avtryck på rasen under årens gång. Rasen har skördat stora segrar i utställningsarenorna över hela världen.

Till Sverige importerades rasen först till Göteborg år 1900 av Carl. O. Wijn och den ställdes ut följande år. Rasen blev snabbt populär i Göteborg, men det dröjde till 1909 innan Stockholm fick sin första skotte och med den många fantastiska uppfödare, utställare och rasentusiaster. På initiativ av Siv och Christer Jernhake startades den svenska rasklubben Skottedefederationen år 1972 som 2022 firade 50-årsjubileum. Många av rasens uppfödare har tilldelats Hamiltonplaketten.

STANDARD FÖR SKOTSK TERRIER

FCI-nummer 73
FCI-standard på engelska publicerad
2011-01-10

FCI-standard fastställd av FCI
General Committee 2010-10-13
Översättning fastställd av SKKs
Standardkommitté 2011-09-29

URSPRUNGLAND/ HEMLAND

Storbritannien

ANVÄNDNINGSSOMRÅDE

Terrier

FCI-KLASSIFIKATION

Grupp 3, sektion 2

BAKGRUND/ÄNDAMÅL

The Scottish Terrier Club etablerades 1882, ett år efter att den första standarden upptecknades och bara tre år efter rasens begynnelse, som vi känner den i dag. Tack vare kapten Gordon Murray som också var starkt uppbackad av grundaren av engelska kennelklubben, Mr Sewallis Evelyn Shirley som var dess förste ordförande. Allmänhetens intryck av den här lågbenta terriern från de skotska högländerna är ibland refererad till som en "butter skotte" men i familjen och bland bekanta är rasen gladlynt och tillgiven. Rasen är uppmärksam och noterar minsta ljud och är också beskyddande och villig att vakta sitt och de sina.

HELHETSINTRYCK

Den skotska terriern är en stadig, kompakt hund med korta ben, lagom stor för att kunna gå ner i gryt, vilket utesluter hundar med övervikt. Den är alert och ger intryck av stor styrka och rörlighet i litet format. Huvudet förefaller långt i förhållande till hundens storlek. Rasen är mycket rörlig och aktiv, sina korta ben till trots.

VIKTIGA MÅTTFÖRHÅLLANDEN

Skalle och nosparti skall vara lika långa.

UPPFÖRANDE /KARAKTÄR

Skotsk terrier är lojal och trogen, värdig, självständig och reserverad, men modig och mycket intelligent. Den är djärv men aldrig aggressiv.

KOMMENTARER

HELHETSINTRYCK

Observera den första meningen: "...är en stadig kompakt hund med korta ben, lagom stor för att kunna gå ner i gryt,..." Här finns hela rastypen beskriven! En kraftig och kompakt hund eftersträvas.

Kompaktheten och den kraftiga nästan undersätsiga byggnaden av en bra skotte kräver djup och massa hos hunden och det är så en bra skotte ska vara konstruerad. För att en hund ska ge ett kompakt intryck måste den vara kort.

Den moderna skotten har utvecklats från grythund till sällskapshund. Det hindrar emellertid inte att vissa för grythundens karakteristiska drag ska finnas kvar hos den moderna skotten. Detta gäller bland annat storleken: "...Lagom stor för att kunna gå ner i gryt...". Alltför kraftiga, kompakta skottar kan omöjligt komma ner i gryt, alltför klent byggda kan knappast ta sig därifrån, åtminstone inte med livet i behåll. Andra viktiga drag finns med i standardens första stycke: En kort beskrivning av huvudet där det helt klart framgår att det ska vara långt.

UPPFÖRANDE/ KARAKTÄR

Temperamentet då? Javisst finns det omnämnt! "Skotsk terrier är lojal och trogen, värdig, självständig och reserverad, men modig och mycket intelligent. Den är djärv, men aldrig aggressiv." Värdig i gående såväl som stående, skotten äger sin sfär med sin stora personliga integritet.

Klass, kvalitet och könsprägel

HUVUD

Huvudet skall vara långt utan att vara oproportionerligt till hundens storlek och det skall uppvisa kvalitet.

SKALLPARTI

SKALLE

Skallens längd tillåter skallpartiet att vara relativt brett och ändå ge intryck av att vara smalt. Skallen skall vara nästan flat.

STOP

Stopet skall vara svagt men tydligt markerat mellan skalle och nosparti, alldeles framför ögonen.

ANSIKTE

NOSTRYFFEL

Nostryffeln skall vara svart, stor och i profil ser linjen från nosspets till haka ut att slutta bakåt.

NOSPARTI

Nospartiet skall vara kraftigt och helt igenom djupt.

KÄKAR/TÄNDER

Perfekt och regelbundet saxbett med stora tänder.

KINDER

Kindbenen skall inte vara framträdande.

HUVUD

För att skottens huvud ska kunna anses som korrekt krävs att en mängd detaljer är riktiga. Den viktigaste av dessa är själva skallen. Den ska vara relativt bred, men att huvudet, dvs. också nospartiet inräknat, ska vara så långt att skallpartiets bredd till trots, ska se smalt ut. För att detta ska vara möjligt krävs avsevärd längd.

Skallens översida, dvs. partiet från ögonen till öronen ska vara plant, utan utbuktningar, åsar eller knölar.

Huvudets två delar ska i princip vara i parallella plan. Absolut parallella plan ger ett främmande intryck, men de två planen får inte heller skapa en sådan vinkel som resulterar i ett s.k. down-face eller dish-face.

Mellan nos- och skallparti ska det finnas ett svagt stop. Avsaknad av stop förekommer och är inte önskvärt.

Det perfekta skottehuvudet har ungefär lika långt skall- som nosparti och en accentuering av endera av dessa två delar ger en obalans åt huvudet. Nospartiet är kraftigt och välfyllt.

Särskilt viktigt är vinkeln mellan nosspets och haka som nämns i standarden. Denna utformning är en säregenhet hos rasen som ger huvudet en distinkt karaktär.

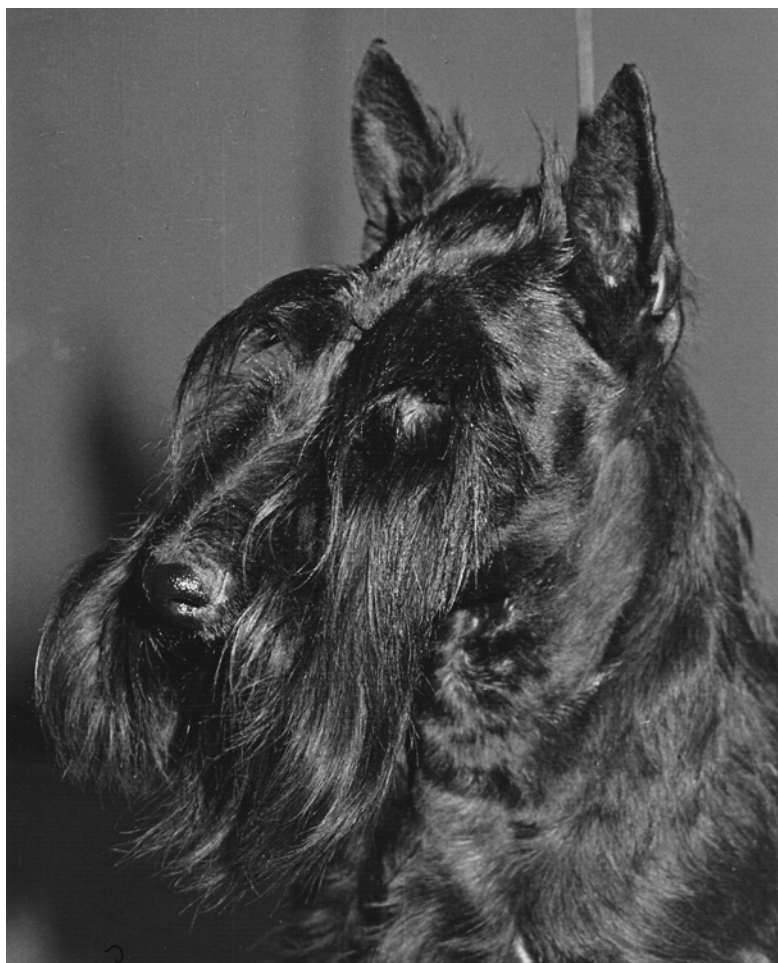
Huvudet ska hos idealhunden också vara helt slät utefter kinderna och då man stryker efter huvudets sida ska inga som helst utbuktningar, knölar eller muskler kännas. Det ska kännas plant.

Slutligen: Längd och kraft i kombination med ädelhet är nyckelord vad gäller skottens huvud. Ett korrekt skottehuvud är långt, torrt och påminner i formen om en tegelsten.

BETT

För att skotten skulle kunna klara av sin ursprungliga uppgift som grythund, krävdes stora rejäla tänder i det redan omtalade kraftiga väl utfyllda nospartiet. Saxbett. Enstaka premolarbortfall förekommer.

Ett underbart hanhundshuvud som till alla delar uppfyller standardens krav.

Ett klassiskt tikhuvud med den kraft och längd standarden kräver.

ÖGON

Ögonen skall vara väl ansatta under ögonbrynen och sitta ganska långt ifrån varandra. De skall vara mandelformade och mörkbruna. Uttrycket skall vara intensivt och intelligent.

ÖRON

Öronen skall vara nätta, tunna, spetsiga och upprättstående. De skall vara ansatta uppe på skallen men inte för tätt placerade. Öron som är stora och breda vid ansättningen är absolut inte önskvärt.

HALS

Halsen skall vara muskulös och av måttlig längd men visa adelhet.

ÖGON

Ögonens form och placering är viktiga för hundens uttryck. Det perfekta ögat ska vara så mörkt som möjligt det vill säga nästan svart öga. Vissa färgnyanser åt det ljusa hållet kan accepteras.

Den vakna "ta-mig-om-du-kan-blicken" går förlorad om ögonen inte är små, mandelformade och djupt liggande. Passusen om att ögonen ska vara placerade långt ifrån varandra glöms ofta bort.

ÖRON

I den engelska originalstandarden benämns örat som "neat". På svenska har detta översatts till nätt. Översättningen är inte helt lyckad, men i detta ska rymmas tunna, små snarare än stora öron. Kravet om upprättstående öron är numera en självklarhet. Örats placering är inte klart angiven i standarden, men med nätthet, spetsighet, vakenhet gör att örats placering endast kan vara hög. Det perfekta örat sitter i skallpartiets hörn.

HALS

Den hos de flesta terrierrasen så eftersträfvade långa halsen är inte önskvärd hos en skotte. En alltför lång gracil hals ger en obalans åt en så kompakt hund som den skotska terriern. En alltför kort och grov hals å andra sidan ger hunden ett oädelt utseende. Dessa ytterligheters medelväg är "en muskulös hals av måttlig längd", som eftersträvas.

T.v. kort, kompakt hane av utmärkt typ. T.h. hane av utmärkt typ, men byggd på lite längre linjer, varav längre hals och svans följer.

Ett långt och välbalanserat tikhuvud med korrekt balans och små nätta öron med korrekt ansättning. Djupt liggande ögon av idealisk form, färg och storlek. Notera även de raka fina frambenen.

Första hanen fr. v. har utmärkta ansatta och ideala öron, andra hanen har bra, något brett ansatta öron av mycket god storlek, tredje hanen har utmärkta ansatta öron, som är något stora. Hanen längst till höger har mycket bra ansatta, små öron.

KROPP

ÖVERLINJE

Kroppens överlinje skall vara rak och plan.

RYGG

Ryggen skall vara proportionerligt kort och mycket muskulös.

LÄNDPARTI

Ländpartiet skall vara muskulöst och djupt och fungerar därigenom som en kraftfull länk mellan revben och bakparti.

BRÖSTKORG

Bröstkorgen skall vara tämligen bred och nedhängande mellan frambenen samt ha väl rundade revben som flatnar nedåt mot en djup bröstorg. De bakre revbenen skall vara väl utvecklade. Bröstbenet skall synas tydligt framför frambenen.

SVANS

Svansen skall vara måttligt lång för att ge hunden ett balanserat helhetsintryck. Den skall vara tjock vid roten och avsmalnande mot spetsen. Svansen skall bäras upprätt eller med en lätt böjning.

KROPP

Ingen annan del av skottens anatomi har missförstått så mycket som just kroppen. Detta är egentligen förvånande då standarden är mycket tydlig på denna punkt.

Bröstkorgen ska vara mycket djup, så djup att inget utrymme återstår när en normalstor knuten manshand placeras på höjden under den djupaste delen av bröstorg. Detta är ett enkelt test som snabbt bekräftar eller avvisar ögats första intryck.

Bröstkorgen ska, hos en välbyggd skotte, skjuta ut en bit framför frambenen och ge ett ordentligt djupt förbröst. Bröstkorgens bakre del mot hundens bakställ ska vara så välvt som möjligt. Bröstkorgen ska vara väl nedhängande mellan frambenen.

RYGG

Ryggen ska vara kort och kraftig, rygglinjen ska vara plan. Värt att notera är att den tidigare standarden sa att överlinjen ”i stort sett skulle vara plan”.

LÄNDPARTI

Länden ska vara så kort som möjligt, det bidrar till kompaktheten.

BRÖSTKORGEN

Skottens bröstorg ska inte bara vara djup utan minst lika viktigt är att den är bred. Den bredaste delen av bröstorg ska vara upptill på hunden, sedan ska den successivt smalna efter sidorna. Detta är en utomordentligt viktig detalj hos den skotska terriern.

SVANS

En svans som är i proportion till den övriga hunden bidrar till att ge skotten det käcka glada utseende som är typiskt. Svansen ska vara tjock vid roten och sedan smalna av mot spetsen, en så kallad morotsvans. Den bärs helt upprätt eller lätt böjd framåt. Ansättningen ska vara hög.

Bilder på hane ovan och tik nedan, båda har kraftfulla kroppar med odiskutabel könsprägel.

EXTREMITETER FRAMSTÄLL SKULDERBLAD

Skuldrorna skall vara långa och sluttande.

ARMBÅGE

Armbågarna får inte vara utåtvridna och inte heller placerade under bålen.

UNDERARM

Frambenen skall vara raka och ha kraftig benstomme.

MELLANHAND

Mellanhänderna skall vara raka med kraftig benstomme.

FRAMTASSAR

Framtassarna skall vara av bra storlek, ha kraftiga trampdynor och väl välvda, tätt slutna tår. De skall vara något större än baktassarna.

EXTREMITETER

Skulderparti och framben ska vara välvinklade.

Långa väl lagda skuldror med ganska långt överarmsben ger ett korrekt framställ.

Den lågställldhet som redan nämnts gör att frambenen måste vara korta och raka, ha god benstomme och substans.

Tassarna slutligen: måste vara kraftiga och väl slutna med tjocka trampdynor.

Utmärkt tik med korrekt bredd i fronten

Utmärkt tik med ett särdeles välutvecklat förbröst. Notera även det utmärkta bakpartiet.

BAKSTÄLL

HELHET

Bakpartiet skall vara påtagligt kraftfullt i förhållande till hundens storlek. Skinkorna skall vara rejäla och breda.

LÅR

Låren skall vara djupa.

KNÄLED

Knälederna skall ha god vinkling.

HAS/HASLED

Hasorna skall vara korta och kraftiga. De får varken vara inåt eller utåtvridna.

BAKTASSAR

Baktassarna skall vara av bra storlek, ha kraftiga trampdynor och väl välvda, tätt slutna tår. De skall vara något mindre än framtassarna.

RÖRELSER

Rörelserna skall vara genomgående jämna och fria med parallella fram- och bakbensrörelser och bra påskjut.

BAKSTÄLL

Skotten skulle se mycket oproportionerlig ut om inte bakstället var minst lika kraftigt och brett som bröstkorgen och dess främre del. Bredden i bakpartiet börjar redan i bäckenets bredd.

Låren ska - och det är viktigt! - vara så kraftiga och rundade som det överhuvudtaget är möjligt. Sammantaget ger detta hunden möjlighet att röra sig med ett rejält påskjut.

När en skotte med perfekt bakställ står naturligt ska den ha benformation och muskulatur bakom svansen. En hund som är konstruerad på detta vis rör sig obehindrat.

Rörelserna är dock inte avhängda enbart lårens kraftiga muskler utan också av att hasen är låg och välvinklad. För att rörelserna ska bli felfria krävs även att hasorna är parallella sedda bakifrån, det ger fria smidiga rörelser som är korrekta.

RÖRELSER

Skottens kraftiga byggnad gör att rörelseschemat är värdigt snarare än raskt. En hund som är oförmögen att röra sig fritt och smidigt i skulderparti, knä och has är utan undantag behäftad med konstruktionsfel. "Snabbspringande" skottar är mycket otypiska.

Hanens bakparti ovan illustrerar att bredden måste komma från ett brett och vällagt bäcken. Utmärkta vinklar därtill genererar ett långt, fritt och värdigt steg som samma hane visar i rörelse nedan.

PÄLS **PÄLSSTRUKTUR**

Pälsen skall vara tätliggande och dubbel. Täckhåret skall vara hårt, strävt och tätt, underullen skall vara kort, tät och mjuk. De två hårlagen utgör tillsammans ett effektivt skydd mot väder och vind.

FÄRG

Svart, vetefärgad eller brindle i alla nyanser.

PÄLS

En sträv åtliggande päls på uppemot ett par centimeter med tjock underull är idealet. De två pälsarna ska vara så täta att man nästan inte kan se huden vid kontroll av hårlagen. För att pälsarna ska fungera som skydd mot väder och vind fordras att den sträva pälsen är ett par centimeter lång. Den moderna skotten har ofta ymnigt mag- och benhår, samt rikligt med skägg. Eftersom rasen ursprungligen användes vid jakt bör överdrifter av hår ses som stötande och alltför långt behäng bör tuktas.

FÄRG

Tvärt emot vad många tror var den ursprungliga färgen brindle och sandfärgad. Den svarta färgen dök upp senare i historien, men blev mycket snabbt populär.

Svart

Svarta skottar är enfärgade. Färgen kommer i olika toner, blåsvarta och brunsvarta. De blåsvarta har oftast hårdare och kraftigare strån, och får inte fullt så ymnigt behår. De brunsvarta har å andra sidan oftast tunnare strån, och får därför ett mycket ymnigare behäng. Vita stickelstrån kan förekomma och är inget fel.

Brindle

Brindle/tigrerad uppträder i en mängd nyanser, från vete, röd, silver och ner till mörkbrindle. Brindlarna är ofta ljusa i färg som unga, men mörknar med åren. Stråna är ”tickade”, det vill säga kan ha upp till tre-fem olika färger och nyanser i ett och samma strå, vilket kan ge intryck av ojämnhet i päls och färg. Därför är det viktigt att titta efter innan man kritiserar eller slår ner vid bedömning.

Vete

Vetefärgen kan variera från blekt crème till djupaste rött och alla dessa nyanser är korrekta. Även de vetefärgade stråna har flera nyanser, och desto längre pälsen är desto ljusare är färgen. Därför har veteskottar normalt sett en djup färg på jackan men ljust maghår, vilket inte är ett fel utan helt naturligt. Unga hundar kan ha en grå teckning på skalle, svans och bringa, detta brukar så småningom försvinna och ska inte betraktas som ett fel.

Markeringar

I alla färger kan en vit fläck på hakan så kallad haklapp förekomma, så även en liten vit fläck på bringan, men det ska inte ses som ett fel så länge den är obetydlig. Skulle stora vita fläckar förekomma på hunden har det passerat gränsen för det tillåtna.

Tanmarkeringar oavsett kulör är att betrakta som otillåten färg.

Blåsvart

Brunsvart

Rödbrindle

Mörkbrindle

Silverbrindle

Ljust vete

Vete

Mörkt vete

STORLEK/VIKT MANKHÖJD 25 - 28 CM

VIKT
8,5 - 10,5 KG

FEL

Varje avvikelse från standarden är fel och skall bedömas i förhållande till graden av avvikelse och dess påverkan på hundens hälsa och välbefinnande.

DISKVALIFICERANDE FEL

- Aggressiv eller extremt skygg.
- Hund som tydligt visar fysiska eller beteendemässiga abnormiteter.

NOTA BENE

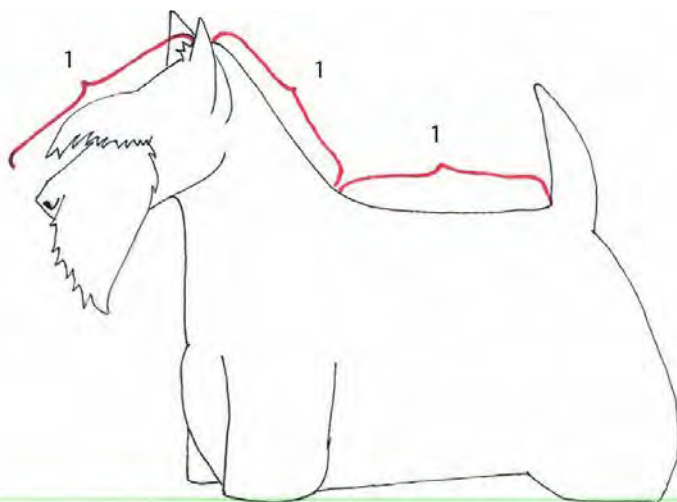
Endast funktionellt och kliniskt friska hundar med rastypisk konstruktion skall användas till avel.

TESTIKLAR

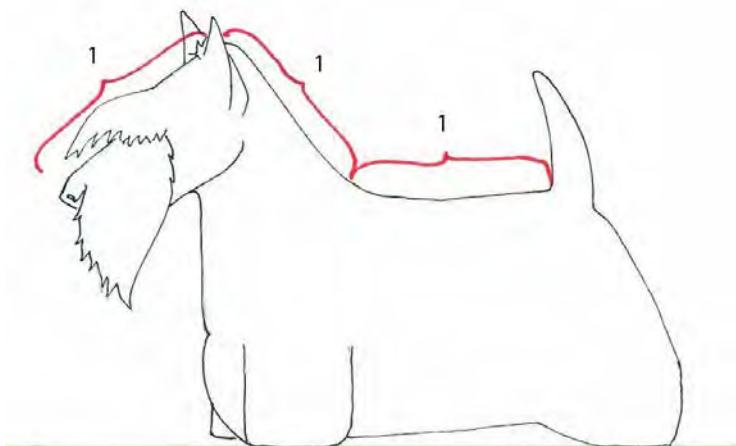
Hos hanhundar måste båda testiklarna vara fullt utvecklade och normalt belägna i pungen.

STORLEK/VIKT

"Lagom stor för att gå ner i gryt"... En skotte ska inte vara en bjässe, utan en **stor** hund i litet format.

Korrekta proportioner huvud till hals till rygg ska vara 1:1:1. Lagom korta ben ger korrekt balans och ett kompakt helhetsintryck.

Korrekta proportioner i huvud till hals till rygg, men låga ben ger ett för långt helhetsintryck.

SKOTSK TERRIER - VIKTIGT ATT KOMMA IHÅG

En stor hund i litet format som utstrålar kraft, substans och kvalitet.

Så pass långt huvud att det trots sin bredd inte upplevs grovt.

Proportionerna Huvud : Hals : Rygg ska vara 1:1:1.

Värdighet i gående såväl som stående.

Viljestark med stor integritet. Modig, men **aldrig** aggressiv.

För att korrekt palpera förbröst och front ska en normalstor kupad manshand rymmas under förbröstatet och föras rakt ner mellan frambenen.

Bröstkorgens djup kontrolleras då en knuten näve placeras under den djupaste delen på bröstkorgen, det vill säga bakom frambenen. Vid ett korrekt bröstdjup ska en normalstor manshand rymmas utan luft mellan hand och bröst-korg. Notera även armbågens höjd i förhållande till bröstkorgens djup, en skotte ska vara 'well-slung', det vill säga bröstkorgen ska vara djupare än armbågens höjd.

A series of horizontal dotted lines spanning the width of the page, providing a guide for handwriting practice. There are 25 evenly spaced dotted lines.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

